

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak:

<i>Helyben házhoz hordva:</i>		<i>Vidéken postai székűld:</i>	
Egész évre	12 frt	Egész évre	14 fit
Fél évre	6 „	Fél évre	7 „
Negyed évre	3 „	Negyed évre	3.50
Egy óra	1 -	Egy óra	1.20

Kiadóhivatal:

Az „Aradi Nyomdatársaság”, főut 51. sz. a., hová hirdetések, előfizetési pénzeket a kiadás körüli panaszok küldendők.

Hirdetések díja:

Hat b. petit sor egyszer . . . 6 kr | Bélyegűj külön 30 kr
Minden következőnél 4 | Nyitási sor 15 -

Szerkesztőség:

Az arad-csanádi egyesült vasutak palotájában, hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők. Bérmentelen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.

Kéziratokat vissza nem küldünk.

A honfoglalás ünnepe.

Arad, deczember 13.

Zászló lengető, mentés dolmányos diszfelvonuló, éljenző és bankettező nemzet vagyunk, és így nagyon természetes, hogy midőn felvetődött annak eszméje, megüljük-e honfoglalásunk ezredik évének ünnepét, a közvélemény azt általános lelkesedéssel karolta föl.

A terv egyidejű alkotmányos életünk ujjábredeésével, de megvalósításával komolyabban csak a tized elején kezdett a kormány foglalkozni, a mennyiben a tetterős Baross Gábor az ünnepély egyik kimagasló mozzanatául egy országos kiállítás rendezését is elengedhetlennek tartván, a maga részéről egy ilyennek létesítése iránt a szükséges előkészítő lépéseket a törvényhozás útján is megtette, és két és félvvel a forduló előtt — ma is ennyiben vagyunk.

Most vasárnap hivta össze a kereskedelmi miniszter a *Budapesten tartandó általános nemzeti kiállítás* országos bizottságát, melyet elnöki székéről megalakítottnak jelentett ki. Ez tehát az első tulajdonképeni lépés a kiállítás létesítésének érdemleges munkájában. A miniszter világos és mindent átölelő bevezető beszédében tiszta képét adta az impozáns vállalat körvonalainak. Két tekintetben állott a miniszter és az országos bizottság bevezetett tények előtt: a kiállítás időpontját és természetét illetőleg, melyekre nézve a törvényhozás imperative intézkedett. Az időpont ugyanis 1895-re van megszabva, míg a kiállítás jellegére nézve a törvényhozás úgy döntött, hogy az országos és nemzeti kiállítás lesz, melyen a magyar korona összes országai részt vesznek, s melynek célja csakis *„a magunk munkájának bemutatására”* — idegenből kölcsön vett ékeségek nélkül — fog szorítkozni.

Ezen megállapításokon túl minden egyéb a tervezettség stádiumában van, s az országos bizottság tagjai előtt tág köre nyílt a szervezés mikéntje felől többé-kevésbé talpra esett nézeteik hangoztatására.

Nem foglalkozhatunk itt bővebben a részletekkel, sem az egyes felszólalók többé-kevésbé talpra esett felszólalásával, csupán az akadémia érdemes titkárának nagyon is találó megjegyzésére kívánunk reflektálni, ki helyén valónak tartotta figyelmeztetni arra, miként a milenniumi ünnepély megtartára a történeti hűség szempontjából éppen nincs az 1895-ik évhez kötve, miután az ország leghivatottabb történészei sem állapodhattak meg a tudomány mai állásánál fogva teljes pontossággal a honfoglalás ezredik évének határidejében, melyet 1890. és 1900. közé lehet tenni.

Annál aktuálisabb volt pedig *Szily*

Kálmán felszólalása, mert mind nyilvánvalóbbá lesz, hogy az évezredes forduló méltó megünnepléséhez az 1895-ik év nagyon is korai. A kiállítást ugyan jól-rosszul összelehet hevenyészni a rendelkezésül álló harmadfél év alatt, természetesen ezt is csak úgy, ha a tervezetést mihamarabb a szervezkedés váltja föl, s ez is gyorsítottabb tempóban fog haladni. Azonban egyéb okokból itt is kívánatos volna egy kis haladék. Az országos bizottságban általános meggyőződesképen lett hangoztatva, hogy a csak nem régen rendezett országos kiállítás óta, nem haladott a magyar mezőgazdaság, ipar, művészet, tudomány és közoktatás annyira, hogy e téren lényegesen újat, a magyar kultúra dicsőségére való haladást mutathassunk be ugyanannak a külföldnek, melynek röviddel előbb volt alkalma közállapotainkról közvetlen és alapos tapasztalatokat szereznie. Ehhez járul, hogy ugyanabban az évben Belgium is nagyobb szabású kiállítást rendez, mely nemcsak hogy megosztja a külföld érdeklődését, hanem azonkívül ránk nézve igen hátrányos párhuzammal fog szolgálni haladásunk elbírálásánál.

E lehangoló momentum csüggesztő hatása félreismerhetlen is volt az országos bizottság ülésén, s talán ez is szolgálhatott okul arra, hogy kelleténél erősebben hangsúlyoztatott a történelmi fejlődésre fordítandó kiváló gond a kiállítás rendezésénél. Pedig ha csakugyan erre lesz a fősúly fektetve, akkor ennek méltó keresztülvitele oly alapos, hosszadalmas és fáradságos tanulmányokat és annyi reális munkát igényel, a melyre a kiszabott két és félv csakugyan kevés.

A kereskedelemügyi miniszter ismételt utalt arra, hogy az időpont törvényhozásilag már fixirozva van; ez azonban nem zárja ki azt, hogy a halasztást is ugyanazon uton elhatározni nem lehetne. Talán az előkészületek folyamán ennek szüksége mellőzhetetlenül előtérbe fog lépni, a mi a főntebb méltatott körülmények mellett valóban kívánatos volna.

Ámde az országos kiállítás csak egyik momentumra volna a milennárius ünnepnek. Az a cél, hogy a külföld előtt magunkat a nyugot-európai népcsalád méltó tagjául mutassuk be, követelőleg sürgetné, hogy amaz időpontig alakulóban levő viszonyaink a közigazgatási, igazságszolgáltatási, egyházi és szociál-politikai téren kiforranak, megállapodjanak; mert a mint e viszonyaink ázsiai és középkoriak jellegükkel ma fennállnak, nem dokumentálnák kívánatos sikerrel nyugati civilizációnkat.

A fő- és székvarosunkkal, Budapesttel is szeretnénk egy kicsit imponálni az idegenek előtt; már pedig harmadfél év mulva sem a királyi palota, sem az or-

szágház, sem a dunai hidak kiépítése nem lesz befejezve, s legfeljebb terveken mutathatók be azt vendégeinknek, mi egy pár évi haladék mellett megvalósítva hirdetné a magyar nemzet életrealizációját és nagyságát.

Belföld.

A budgetvita.

A képviselőház általános budgetvitájában szólásra fel vannak még jegyezve: Csáky Kálmán gróf a költségvetésnek általánosságban való elfogadása mellett, Hortoványi József, Molnár Józsiás, gr. Apponyi Albert és Markus József az általánosságban való elfogadás ellen. A nemzetipárt ily értelmű határozati javaslatát Apponyi gróf adja be tiznél több képviselő aláírásával, hogy biztosítsa ezáltal a maga részére a zárszó jogát is. Az általános költségvetési vita valószínűleg már csütörtökön véget ér.

Tiszviselői fizetések.

A képviselőház pénzügyi bizottságának tagjai közt ma fogják kiosztani a pénzügyminiszteriumban készült csoportos összeállítást azon kérvények tartalmáról, melyeket a tiszviselői fizetéseket szabályozó törvényjavaslat ügyében a képviselőházhöz benyújtottak. Az összeállítás tartalmazni fogja, mint értesülünk, azoknak a kérvényeknek kivonatos ismertetését is, a melyek ugyanezen ügyben egyenesen a pénzügyminiszterhez érkeztek, úgy, hogy a pénzügyi bizottság a törvényjavaslat intézkedéseire vonatkozólag fölmerült kívánalmak teljes áttekintésével fogja a fizetések új szabályozásának részleteit megállapíthatni.

A püspöki konferencia.

A püspöki konferencia, melyet Vassary hercegprímás csütörtökre, f. hó 15-ére hivott össze, tanácskozni fog első sorban a kongrua-ügyről, melyre nézve a kongrua-bizottság jelentését Császka György kalocsai érsek nyújtotta át a hercegprímásnak; tanácskozni fog továbbá a fennforgó egyházpolitikai ügyekről és pedig első sorban a recepczió, a korlátlan vallásszabadság és a kormány részéről tervezett polgári anyakönyv kérdéseire nézve. A kötelező polgári házasság kérdésében, a mennyiben az először a házassági jog kodifikációjához van kötve és közvetlenül nem áll küszöbön, a püspöki konferencia az elvi állásponton kívül valószínűleg semmi más határozatot hozni nem fog.

Városi közügyek.

Folytatólagos sorrendje

Az Arad szab. kir. város törvényhatósági bizottsága által 1892. évi deczember hó 14-ik napján délután 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésben tárgyalás alá veendő ügydaboknak.

39. A tanács jelentése az 1893. évi világitási naptár megállapítása iránt.
Arad, 1892. évi deczember 13.

Kiadta:

Institúris Kálmán s. k.
főjegyző.

Időjárás.

Légnemesség: reggel 7 órakor 761,1 mm., délután 2 órakor 760,7 mm. Hőmérséklet reggel 7 órakor $1^{\circ} + 3,4$, délután 2 órakor $0^{\circ} + 4,4$. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor DK. 5. délután 2 órakor DK. 6. Felhőzet: reggel borult, délután borult. Csapadék az utóbbi 24 órában: 0.

Időjárás a mai napra.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Deczember 14. —

Változó felhőzet.
Jelentékeny csapadék nélkül.
Fagy.

Az

„ARADI KÖZLÖNY”

előfizetési árai:

Helyben

házhoz hordva:

Egész évre 12 frt — kr.
Fél évre 6 frt — kr.
Negyed évre 3 frt — kr.
Egy óra 1 frt — kr.

Vidéken

szétküldve:

Egész évre 14 frt — kr.
Fél évre 7 frt — kr.
Negyed évre 3 frt 50 kr.
Egy óra 1 frt 20 kr.

Egyes szám ára helyben 5 kr., vidéken 6 kr.

Az előfizetési pénzek, valamint hirdetési és egyéb díjak az „ARADI KÖZLÖNY” kiadóhivatalának küldendők, ugyazinté ide utalando minden oly ügy, mely a lap anyagi részét illeti.

Mutatványszámokat egy héttig ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal.

Az „Aradi Nyomda-Társaság”

H I R E K.

Deczember 14. Szerda. Róm. kath. naptár: Kántor. — Protestáns naptár: Nikáz. — Görög-keleti naptár (deczember 2.): Habakuk. — A nap két 7 óra 42 perczkor, nyagszik 4 óra 8 perczkor.

Kölcsey-Könyvtár nyitva van kedden és szombaton 3—4-ig és pénteken 11—12-ig. Helyiség: polgári iskola. földszint.

Deczember 14. Városi közgyűlés délután 4 órakor.

Deczember 15. Gőzgépközelők és kazánfűtők vizsgálja.

Deczember 17. Tánceztély a várbeli kaszinóban, hangversenyyel egybekötve.

Deczember 17. A tornaegylet házi ünnepélye.

Deczember 17. Az arad-csanádi egyesült vasutak tánceztélye a Fehér Keresztben.

Deczember 18. Az arad-csanádi vasutak igazgatósági ülése.

Deczember 18. Az aradi kaszinó közgyűlése délelőtt 10 órakor.

Deczember 18. Városi képviselők választása.

Deczember 19. Rendkívüli közgyűlés a megyén délelőtt 10 órakor.

Deczember 20. A filharmonikusok házi hangversenye.

Deczember 21. Megyebizottsági tagválasztások az összes községekben.

Deczember 21. A kereskedelmi és iparkamara tagjainak választása a városházán.

Deczember 29. A Barabás-Baráth sajtóper tárgyalása.

Január 7. A „Maros” evezős-egylet fényes bálja a Fehér Keresztben.

Február 5. Az aradi könyvnyomdászok bálja a Fehér Kereszt dísztermében.

Olvasás.

A helyzet megváltozott.

Abból az óriási tömeg hóból, mely három napon át még a vasparipákat is képes volt megállítani utjában, ma már alig ne-

hány maroknyi diszeleg az utak sarában emlék gyanánt.

Az olvadás az egész vonalon megindult.

Vagy, hogy költőileg fejezzük ki magunkat: a föld szerelmének heve silány lucsokká devalválta a reá borult fehér lepel csillogó pihéit . . .

De maga a kép, mely az olvadás nyomán egész Aradot vízben-sárban lubiczkoltatja, nem éppen költői. Sőt minden fantázia-megerőltetés nélkül unalmasnak deklarálható.

A meddig a szem ellát, mocskos hó-lé, vízzel körülvett és félig elsáncolt aszfalt, hideg, náthaszerző habarcs, berekedt csatorna, lapáttal és seprővel hadakozó napszámos diszeleg.

A házak tetejéről és a csatornákból fagyos hóvíz zuhog a sétálóknak nyaka közé.

S hogy a kép teljes legyen: délután szitálni kezdett az eső s metsző, hideg szél konkurrált a bunda által megóvott csekély meleggel.

Ez a helyzet képe.

Nagyon valószínű azonban, hogy mire a lucskot eltakarítják, mire a lecsurgó hóvíz csappá fagy, mire felszárad az aszfalt és eláll a nyirkos, unalmas eső: újból szitálni kezdenek a most divatból kiment hópihéknél s újból daczolnak az emberi kéz s a gőz hatalmával.

— Személyi hír. Dessewffy Sándor csanádi megyés püspök a hercegprímás által összehívott püspöki konferenciára Budapestre utazott.

— Körlevél a megyei közgyűlésre. Arad vármegye törvényhatósági bizottsága f. év deczember hó 19-én, hétfőn d. e. 10 órakor rendkívüli közgyűlést fog tartani. Tárgy: az 1889. évben megalakult központi választmány megbízatásának a f. év végével leendő lejárt folytán annak az 1874. XXXIII. t. czikk 20. §-a értelmében történendő újbóli megalakítása. Van szerencsém a törvényhatósági bizottság t. cz. tagjait ezen közgyűlésre meghívni. Aradon, 1892. évi decz. hó 8-án. Fábrián László főispán.

— Az arad-csanádi vasut örömnempe. Viczinális vasutaink közt alig van egy is, melynek létrehozását az érdekelt közönség oly benső örömmel üdvözölte volna, mint az arad-csanádi egyesült vasutakét. Most tíz éve annak, hogy a társaság jelenlegi hálózatának kiegészítő része, a volt arad-csanádi vasut megnyitott s a közforgalomnak átadatott s ma már három nagy megyét szelnek át vonalai és hoznak érintkezésbe egymással, s a fővá-

rossal s az országgal. Most tíz éve annak, hogy az igazgatóság a legszebb reményekkel volt eltelve az akkor még külön álló két testvérvasut: a körös-völgyi s az arad-csanádi vasutjövendő haladása és forgalomfejlődése iránt, melyek azóta teljesen egy testté olvadtak össze s melyek ez évben már tíz millió forint tisztább leti bevételt tudnak eredményképp felmutatni. E kettős és nagyjelentőségű esemény megünneplését kérte a központ tisztikara az igazgatóságtól, hol a kérelem rokonszenves fogadtatásban részesülvén, a megünneplés, helyesebben megemlékezés külső jelül egy társas vacsora rendeztetik, illetve tartatik meg f. hó 17-én este 8 és fél órakor Pohl Károly „Fehér kereszt” vendéglőjének külön termében. A társas vacsorán jelen lesz az igazgatóság és a tisztikar is — a mennyiben ebben akadályoztatva nem lennének — nejeikkel együtt. A központ iparkodni fog minden lehető elkövetni, hogy a kiket csak a forgalom fennakadása nélkül egy napra nélkülözni lehet, azoknak módot és alkalmat nyújtson, hogy a szép estélyen részt vehessenek.

— A megyei tisztviselők fizetéseinek szabályozása. A kormány kebelében, mint a Bud. Hir. értesül, elkészültek az előmunkálatok arra nézve, hogy a miniszterelnök által tett ígérethez képest az állami tisztviselők fizetésének javadalmazása is ujonnan szabályoztassék. Erre vonatkozólag alternatív munkálatok és számítások készültek: az egyik oly irányban, hogy a megyei tisztviselők, bizonyos kiegyenlítő korrekciókkal, százalékos és pedig tisztázaléknyi emelésében részesüljenek eddigi fizetéseiknek; a másik abban az értelemben, hogy a megyei tisztviselők is beillesztessenek az állami alkalmazottak részére megállapítandó rangsorokba és fizetési fokozatokba. Tekintettel az utóbbi módzat keresztülvitelének igen jelentékeny nehézségeire, valószínűnek látszik, hogy a százalékos forma fog alkalmazást nyerni a megyei tisztviselők illetményeinek új szabályozásánál. A szabályozás legiszlatív alakjára nézve is kétféle tervezet készült. Az egyik szerint külön törvényben és pedig a megyék eddigi dotációjának felemelésével történék a megyei tisztviselők illetményeinek javítása; a másik ugyanezt a célt az állami alkalmazottakra vonatkozó törvényjavaslatnak egypár szakasszal való megtoldása útján akarja elérni. A minisztertanács legközelebb fog határozni a fölött, hogy eme alternatív tervezetek közül melyiket teszi magáévá.

— Vadászatok Kisjenőn. Józssef főherceg kisjenői uradalmán — mint levelezőnk írja — tegnap kezdődtek meg a vadászatok. Részt vettek a tegnapi vadászaton Józssef Ágost és László főhercegeken kívül

T A R C Z A.

— Deczember 14. —

A t ö r.

— Kimaradozó férjek figyelmébe. —

Erősen csöngetett be Hanik Tónya éjnek 12 óra után. Hatalmasokat csusszantott izzadt orrikan keresztül s nemes alkatának izzó talaján neki dült a kapunak. A házmesterné az éjszakára nyújtott napi fáradsalmak után nagyon neki dölhetett Morpheus karjainak, mert Hanik ur jó negyedórja, hogy a csöngettyűt ránczigálja.

Röstelte már a dolgot s ebben szemrme átcsapott a mérgeződésbe.

— Csapjon rátok egy vagon hamburgi kolera! Szórta ajka ezen aktuális káromkodást.

A házmesternék sokkal nagyobb asszonyágoknak tartják magukat, mintsem harmadik csöngetésre fölébrednének. (Még kevés házmester van Aradon, joggal büszkék lehetnek a házmesternék.)

Hanik ur még egyszer neki esik a csönögőnek s végre sikerült kicsalni a házmesternét, szép csönögő szóval.

A lépcsőkön nemcsak torka, hanem lábai is hatalmasokat csuklottak.

Mikor föl ér az emeletre, hatalmas öklével nagyot csap az előszoba ajtajára. Bármek-

korak voltak is ökle csapásainak visszhangjai, nem jött elő senki ajtót nyitni.

Ragyogó agyának mámoros belsejében fura gondolatok kergették egymást.

Az asszony főfáját emlegetett az este, szimulálás lehet az egész, kutya van a kertben.

Most már dühös természete kerekedett felül. Dörömbölését megoldotta torka hangos tonusával is.

Még mindig nem jön senki.

Az emeleten lakott egy zeneművész, az szólt le éjszakai negligéjében, hogy csendesebben kiabáljon az ur.

Hanik ur végre neki kapaszkodott az ajtónak s kiszakította.

Mikor belép, a szobaleányt az asztal alatt látja feküdni, gyomrán le s fölemelkedő boros üveggel.

Hanik ur nagyot néz a néberre s az üveget az orrához tartja és megszagolja.

— Nándira mondom! valami volt itt az este . . .

Benyit feleségéhez is, az pedig felöltözve keresztben feküdt az ágyon s tőr volt a kezében

Ez a látványosság rémes tekintetre tágitották Hanik ur szeméit.

Először is a szobalányhoz futott ki, azt kezdte hatalmas fogásokkal ránczigálni.

A leány hirtelen felugrik s elkezd kiabálni:

— Halt, wer da?

— Hanik Tónya!

— Recht's um, mars! Eins, zwei! s így tovább.

— Ez még mindig álmodik — gondolja Hanik ur!

— Matyikám, kifaradtál ugy-e a nagy masirozásban?

— Ki lelkem, ki, csak hogy a csönögő ráncigálásban.

— Menjünk aludni! mondja a leány álmos szemmel.

— Nem addig van az, mondd el először, mi volt itt az este? Miért van az asztal fölterítve?

— Hát nem laktál jól Matyi? — beszél a szobaleány, még mindig kitérőleg.

— Mi volt itt Kati? — ordít Hanik ur.

— Ha nem gyűsz aludni, itt hagylak. — S a leány mámorosan az előbbi helyére hanyatlik.

Hanik ur látja, hogy nem boldogul, feleségéhez fut be s ifju lihegő keblére borul.

— Rózsikám ébredj. Rózsikám.

Az asszony nem szól semmit.

— Csak ez egyszer ébredj föl, nem maradok el többé soha!

Az asszony nem mozdul. Aztán vizsgálta

F e h é r v á r y Géza báró honvédelmi miniszter, J e l e n c s i k Gyula altábornagy, E n g l i s c h erredes, E s z t e r h á z y Ferencz gróf, C z i r á k y Antal gróf, F o r i n y á k Gyula adlátus, S z e n t k e r e s z t y Pál báró, C s a n á d y alezredes, Z e r b s Gusztáv százados, M a t y a s o v s z k y kir. kamarás, S z i r m a y József, D o b n e r és W a c h s m a n főhadnagyok, kik a főhercegek kíséretében érkeztek Kisjenőre. Kivülök részt vettek a vadászon F á b i á n László főispán, P é c z e l y Elek főszolgabíró, K i r i l e s z k u Gyula közjegyző, K r á l i c z Gyula ügyvéd és az uradalmi tisztség. A vadászatot ma folytatják.

— Tisza Lajos grófit, Szegedváros I. kerületének orsz. képviselőjét — írja ottani levelezőnk — a szabadalvűpárt a következő távirattal üdvözölte: „Nagym. Tisza Lajos gróf urnak B é c s b e n. A szegedi szabadalvűpárt hazafias örömmel üdvözli Exczellenziádat, mint Szeged első kerületének, nagy lelkesedéssel megválasztott országgyűlési képviselőjét. Hiszszük, hogy szeretetünk, tiszteletünk és erős bizalmunknak ez a kifejezése még sokszor fog Excziáddal szemben nyilvánulni. F l u c k Ferencz, a végrehajtó bizottság elnöke.“ Erre a sürgönyre Tisza Lajos gróf a következő telegrammal válaszolt: „Nagyságos F l u c k Ferencz, végrehajtó bizottsági elnök urnak S z e g e d e n. A szabadalvűpárt nagyra becsült bizalmának ez újabb bizonyítékát halás köszönettel vette Szeged első kerületének, — kerületére büszke képviselője, Tisza Lajos.“

— Az utolsó közgyűlés. Aradváros köztörvényhatósági bizottsága ma, szerdán délután 4 órakor tartja december havi, tehát az évben utolsó közgyűlését az általunk közölt tárgyszorozat szerint. A legközelebbi közgyűlésen már az ujon választott városatyák is intézni fogják Arad közügyeit. A közgyűlésre felhívjuk a köztörvényhatósági bizottság tagjainak figyelmét.

— Bakteriologiai vizsgálat. P o s g a y Lajos dr. tiszti főorvos tegnap tette bakteriologiai vizsgálat tárgyává a gyanus tünetek között elhalt E c s e István ürülékét. A vizsgálat eredménye kedvező volt, a mennyiben a főorvos nem talált kommbaczcillust s így kétségtelen, hogy E c s e gyomorhurutban halt el.

— A szegény tanulók karácsonya. Nem sok idő választ már el a karácsonyi ünnepektől, de rövid köz alatt is nagyot pördül a világ tengelye, s pár nap is elég arra, hogy még jobban érezzék a tél dermesztő hidegét azok, kikről a sors elfelejtkezett. A H a u s e r Károlyné urnó jóságos védnöksége alatt álló szegény tanulókat segélyező egyesület miszsiót teljesít, megelőzte ez ólomlábakon haladó időt. A karácsonyfa gyertya lángjai he-

lyett felgyújtotta az igaz jószívűség, a szeretet fátylóját, s a szegénysorsu, didergő gyermekek közt már tegnap kiosztotta a Jézuska ajándékát, az áldásos kezek működésének eredményét. S ha igaz az, ami általános vélemény, hogy Arad hölgyei a legszebbek, úgy bátran hozzátehetjük azt is, hogy a — legjobbszívűek is. A jólét közepette nem feledkeznek meg a didergő gyermekekről, s kezet fogva Arad lelkes közönségével pótolják a szülői szeretetet, vagy az anyagi tehetség hiányait. Tegnap délután 3 órakor két száz negyven szegény tanuló kapott meleg ruhát, czipőt, fehérneműt. Öröm volt nézni, mily hálaltelt, könnyes szemekkel nézték a kis gyermekek védangyalaikat, s mint adtak hálát néma ajkkal a nyert jótéteményekért. A ruhakiosztás késő estig tartott. A polgári iskola diszterme telve volt a jótékonyaság angyalaival, az „aradi hősnők“-kel. K o v á c s Vincze, az egyesület buzgó jegyzője, fáradhatlanul működött, M i l l i g József, S a l l a y Béla dr. szintén, s a jelen voltak mindenkiben megerősödött ama közmondás igazsága, hogy valóban boldog az, kit a gyermek szeret.

— Terjed a differitisz. Aradváros területén e hóban 23 differitisz eset fordult elő. Az orvosi hivatal a legszigorubb óvintézkedéseket foganatosította.

— Áthelyezés. Az igazságügyminiszter előterjesztésére a király B r á n Gusztáv lugosi járásbírói albirónak saját kérelmére a vingai kir. járásbíróshoz leendő áthelyeztetését megengedte.

— Aradváros regáléja. A mai közgyűlés legérdekesebb tárgya a regaleügyben teendő polgármesteri jelentés lesz. A jelentés S a l a c z Gyula polgármester Budapesten tett közbenjárásának eredményét fogja ismertetni.

— Utószemle. Az aradi honvédtartalékosok utóellenőrzési szemléje e hó 19-én lesz Lugoson. Az ellenőrzési szemlén mindazon honvédpóttartalékosok, a kik a főszemlén meg nem jelentek, saját költségükön kötelesek megjelenni.

— Gyógyszertárak megvizsgálása. Az aradi gyógyszertárak készleteinek szokásos évi megvizsgálását tegnap kezdték meg P o s g a y Lajos dr. főorvos és Ö t t v ö s Dániel dr. kerületi orvos. A vizsgálódások még hét napig tartanak el.

— Katonai hírek. K h i t t e l Rudolf hadmérnök-törzsbeli őrnagyot és temesvári hadmérnök-igazgatót, a budapesti hadmérnök-igazgatósági teendők ellátásával és G l o s s a n e r Gyulát, a budapesti hadmérnök-igazgatósághoz beosztott hadmérnök törzsbeli számf. őrnagyot, a temesvári hadmérnök igazgatósági teendők ellátásával bizta meg a király.

— Keleti marhavész. A földmívelési miniszter rendeletileg értesítette Aradváros törvényhatóságát, hogy az Oroszországban fellé-

pett keleti marhavész rohamosan terjed nyugat felé. Egyben utasította a törvényhatóságot, hogy a veszélylyel szemben a legszigorubb foganatosítsa mindazon óvintézkedéseket, melyek az 1880. évi VII. tvczikkben és a végrehajtása tárgyában kiadott rendeletekben foglalvák.

— Az országos iparegyesület jubileuma. Aradváros törvényhatóságához tegnap érkezett meg az országos iparegyesület 50 éves fennállásának e hó 18-án Budapesten tartandó jubileumára szóló meghívás. A rendező-bizottság élén Z i c h y Jenő gróf áll.

— Dajkaseminárium. Ez a furcsa hangzású névvel bíró intézet nem Aradon lesz ugyan, hanem N.-Becskereken, de érdekességénél fogva nem árt, ha mi is megismertetjük. Torontálmegye kir. tanfelügyelősége Nagybecskereken állandó és nyári menedékházakhoz alkalmazandó dajkák kiképzetésére céljából tanfolyamot fog rendezni. E tanfolyam kétféle lesz és pedig: I. Az állandó gyermekmenházaknál alkalmazandó dajkák kiképzetésére hat hónapig fog tartani és arra felvétetnek az egészséges és ép testalkattal bíró 18—40 év közötti koru oly nők, a kik az elemi iskola hat osztályát elvégezték, vagy legalább írni, olvasni és a számolásban a négy alapműveletet végezni tudják, magyarul beszélnek, zenei hallással és tiszta hanggal bírnak, kifogástalan erkölcsi viseletüket községi bizonyítvánnyal igazolják. II. A nyári menházaknál alkalmazandó dajkák számára hat hétig tartó előkészítő tanfolyam fog tartatni, a melyre felvétetnek a 18—40 év közötti, magyarul is tudó oly nők, a kik egészséges testalkattal bírnak, írni, olvasni tudnak s kifogástalan erkölcsiségüket községi bizonyítvánnyal igazolják. Mindkét tanfolyamokban első sorban tanítók özvegyei, nejei és leányai vétetnek fel. A felvétel iránti kérvények 1893. évi január 1-ig a kir. tanfelügyelőséghez terjesztendők fel, a mely a tanfolyam idejét kellőképen tudatni fogja. A tanfolyamért díj nem jár, de a hallgatók tartoznak a magok fenntartásáról annak tartama alatt gondoskodni. A tanfolyam bevégezése után a hallgatók azonnal alkalmaztatást nyerhetnek.

— Tisztelgő iparosok. Az aradi iparosok első betegsegélyező és temetkezési egyesületének választmány a S z t a n u l o v i t s Lázár elnöklete alatt tegnap tisztelgett Ö t t v ö s Dániel dr. kerületi orvosnál s felkérte őt az egykelti orvosi állás elfogadására. Ö t t v ö s Dániel dr. a felajánlott bizalmi állást elfogadta.

— Választások a szomszédban. Nagyvárad város törvényhatósági bizottsági tagjai közül 33 a törvény értelmében kilépvén, az új választás vasárnap volt. A szabadalvűpárt régi kipróbált tagjait a várad-olaszi részben egynek kivételével újra megválasztották, úgy szintén Várad-Velenczén, de az újaváros részben nagyrészt ellenzéki képviselőket választottak. Az eredményt az okozta, hogy a választópolgárok közül némelyek személyes ambícióból a szabadalvű pártban b o m l á s t i d é z t e k e l ő, minélfogva a szabadalvűpárti jelöltek közül csak négyet választottak meg, kilenczet pedig a 48-as pártból. A szabadalvűpárt legközelebbi gyűlésén néhány tagot valószínűleg kifognak zárnai a pártból.

— Mit beszélhet az ügyvéd? A vádlót ott ül a padon a bíró előtt. A bíró megkezdi a tárgyalást:

— Mi a neve?

— Könyörgöm alássan, ne tessék addig tárgyalni, míg az ügyvédem meg nem érkezik.

— Az ügyvédje? Minek magának az ügyvéd? Mit beszélhet itt az ügyvéd, mikor magát tetten kapták?

— Arra kérem ássan magam is kíváncsi vagyok.

— Befagyott hajósok orvosi vizsgálata. A tapasztalatot eléggé bebizonyította, hogy a kolerát Szegedre csakis a hajósok hozták. Az óvkozogek tettek is elegendő lépéseket, hogy a bacillusokat elöljék a hajósokról, mikor az egész hajóval mindnyájukat desinfcziálják. Hogy a beállt tél következtében a hajóikkal a Tiszába fagyttak s így Szegeden szállásoltatnak el, a belügyminiszter rendeletet bocsátott ki, hogy a tél folyamán Szegeden vesztelő hajósokat orvosilag vizsgálják meg s csak aztán bocsássák őket lakasukba. A Dunagőzhajózási-társaság szegedi ügynöksége a Szegeden időző hajósok névsorát a főkapitánynál bejelentette s a hajósok orvosi vízi-

Hanik ur az asszony testét, hogy hol van — megszurva. Nem talált sebet. A tört ki akarja csavarni kezéből, de az asszony oly erősen tartja, hogy mezdítani sem bírta.

— Sebet nem látok s még sem ébred... Egyszerre csak a fiatal asszony kinos hörgés formájú sóhajt bocsát ki ajkán.

— Jaj! Tónya, véged van, az asszony hörög! Segítség, ezer doktor!

Hogy ugy jajgat, az erkölyre nyíló másik szoba ablakában üvegtáblái hatalmas csörömpöléssel hullnak a márványra, minek halatára Hanik ur megreszket s remegve sutogja:

— A haláljel.

Kopasz fején a bőr ezer ránczba zsugorodott össze s a félelem kinos verejtéke mosdatá ábrázatát.

Az ablak-csörömpölés után jó negyedórára a kis menyecske kinyitja szemeit.

— Ah! — sikoltja el magát. — A rém, a rém.

— Én vagyok Rózsikám, a te öreg Tónyád, — felelé Hanik ur, lágy, suttogó hangon.

Az esteli fuvalom suttogó hangján szólal meg a kis menyecske:

— Te vagy Tónya?

— En, fiam én, én! Mi bajod, mit tattél.

— Te sakái, elmaradsz-e ezentul is?

— Nem többé soha, csak arra felelj, mit jelentsen a terített asztal, a szobaleány állapota, meg ez a — t ö r.

— Már meguntam ezt a kinos életet. Te folyton elmaradsz. Bucsuztunk tegnap az életől. Kati berugott. Vacsora után bejöttem szobámba azzal a szándékkal, hogy kivégzem magamat. A tört kezembe vettem s ledöltem az ágyra, hogy vissza idézzem még egyszer leánykorom édes éveit. S hogy így ábrándoztam — elaludtam. De ha tovább maradsz s fölébredek — kivégzem magam.

Hanik ur két birka szeméből könnyek potyogtak kuszált bajuszára. És csak annyit felelt:

— Az a haszontalan ház mesterné, ha még öt perczig késleltet — végem van.

Másnap egy illatos levél szállt a lakatnyába s az ottan állomásozó egyik fess hadnagyocska a következőket olvasta:

„Edes Lekszim!

Nagyszerűen sikerült minden. A vén majmot kitünően félrevezettük. Kati pompásan adta a berugottat. Hallottam az ablak csörrenést, mikor te — kiugrottál. Hogy mikor jöhetsz, majd értesítelek. Csak türelem. Ezer csók, örökké tied Rózsika.“

ten is köröszkül mentek már s őket egészségeseknek találták.

— **Férjek harca.** Sefcsik Jasek és Kuzmász Péter gyártelepi munkások tartottak maguknak egy-egy feleséget — balkézről. A két asszony összeszolalkozott s Kuzmász oldalbordája megtalálta sérteni a Sefcsik asszonyt, a miért ez annyira feldühödött, hogy — mint lovagias férjhez illik — felkötött egy eltört csebre s azzal addig verte Kuzmász fejét, míg elborította a vér. Sérültet a kórházban, tette a vizsgálóbírósnál gondozák.

— **Az öngyilkos Trifunác Sándor** giládi nagybirtokos temetése szombaton délután 2 órakor ment végbe N.-Becskeken, a közönség óriási részvéte mellett. A holttestet dr. Györgyevits házában szentelték be, onnan elvitték a gör. kel. plébánia templomba, miközben a templomi dalegylet énekelt megható gyászdalokat. A templomból aztán az előirt szertartások végtével kivitték a temetőbe, hol a családi sírboltba temették örök nyugalomra. Mint utólag jelentik, Trifunác utolsó akarata az volt, hogy holttestét Gótába vigyék és ott elégessék; folyamodott is azért örököse, dr. Györgyevits Milos ügyvéd, de nem nyerhette ki az engedélyt a kolerajárvány miatt. Trifunác körülbelül 6000 frtot vánt jótékony célra.

— **Pályázatok.** A nagybecskereki kir. bíróságnál albirói áll. 2 hét a. — A lugosi kir. törvényszéknél törvényszéki birói állás 2 hét a. — A nováki (Nyitra vármegye) 3. oszt. postahivatalnál postamosteri állás, hat. decz. 26. — A dunamosteri (Esztergom vármegye) 3. oszt. postahivatalnál postamosteri állásra 3 hét a. — A zentai, esetleg más kir. adóhivatalnál VI. osztályu kir. adóoszt. állás, 2 hét a. — A báhonyi (Pozsony vármegye) 3. oszt. postahivatalnál postamosteri áll. 2 h. a. — A tavaszi kir. trvszéknél irnoki áll. 4 hét a. — A lugosi kir. ügyészségnél ügyési állásra. 2 h. a.

Hymen.

Hajdu István, szintársulat titkara tegnap délután 4 órakor esküdött örök hűséget a minoriták templomában Kiss Bertának, a társulat tagjának. Násznagyok és nászaszónokok voltak: Vedress Gyula, igazgató-helyettes és Follinuszné-Csiga-házi Etel, Ajtai Károly és neje; koszaruspár Kassay Győző és Egyed Margit. Az esküvő megjelentek az új párnak kollégái csaknem teljes számban s meleg gratulációkkal halmozták el a pályatársat.

O-moroviczai Heinrich Dezső eljegyezte Buziáson özv. Tatártzy Károlyné szül. Schlinkert Erzsébet bájos leányát, Erzsike kisasszonyt.

SPORT.

— **Nagy vadászat.** Sikertült vadászat volt Békés község erdején a múlt héten. Az erdő kivalóan gazdag és dus vadállományúai gróf Wenckheim Frigyes és gróf Almássy Kálmán uradalmi, bérbe bírja 10 évre évi 1100 frtot a vadászati jogot Geiszt Gáspár, az előnyösen ösmert sportsmann és valódi magyar gavallér. A vadászat eredménye 770 drb nyul, 193 kakas fészék, 2 ózbak és 3 róka; a hajtsában volt legalább 100 drb őz, de téli vadászatok ezek nem lövetnek. Résztvettek a vadászatban a szivélyes házigazdán kívül többek között: Terényi Lajos, Szérb György, Purguly János és Bethy Algernon országgyűlési képviselők, Luchembach herminiszteri tanácsos, Sarmezay aradmegyei nagybirtokos, Cziffra Imre kir. főügyész, Csabáról: Varsagh Béla, Sztraka György, Beliczay Géza és Tibor és Mezey Lajos békési községi első jegyző. Este pompás ebéd várta a jó kedvű vadásztársaságot, mely igen kedélyesen végződött.

Egyletek, Társulatok.

— **A világi temetkezési egylet** f. hó 11-én d. e. a községi iskola tantermében tartotta meg évi közgyűlését. Ez alkalommal a tisztikar a szokásos évi jelentését a meggyelet rendezve konstátálta, hogy az egylet tagjainak száma 434 s ennél fogva az alapszabályok 14. §-a értelmében ezentúl az elhunytak-

ért 40 frt temetkezési segélyt szavazott a közgyűlés. Az egylet alaptőkéje közel 600 frt. A tisztikarnak és választmányának könyvi köszönet szavaztatott.

Színház.

A színház műsora:

December 14. (Szombat) Becsület, színmű.
December 15. (Csütörtök) Somlóé jutalomjátéka.
December 16. (Péntek) Danisoffek, színmű.
December 17. (Szombat) Antigone, tragoedia.

Váljunk el.

— Decz. 13. —

Azon inkább kevés, mint közép számu közönség, mely Sardou pompás vigjátékát az este viszont látta, nagyon meg volt elégedve az előadással. Erdemleges kifogást a kritikussal sem találhat benne, miután a fő szerepek helyes kezében s úgy voltak megjátszva, hogy az összjáték kielégítette az igényeket.

Harszthy Hermin teljesen beletalálta magát Cyprienne vegyes, de annál érdekesebb helyzeteibe. — Az első felvonásban ingadozott ugyan egy kissé, de a másodikban eltalálta a kellő tónust s nem is esett ki belőle végeztéig. — Nagy jelenetében férjével és a tönkre silányított házi-baráttal, nyílt színen is zajosan megtapsolták. Az utolsó felvonást feltétlenül dominálta s elragadóan maszkirozta az uri spicces, de képzelő szerelmében annál inkább kijózanodott s férjéhez illendően visszaváncoló menyecskét. Az esti sikeréhez részünkről is melegen gratulálunk.

Vedress (Des Prunelles) méltó volt hozzá s jellegzetesen mutatott be az asszony furfangos tervet tülátó, de kemény lelkét adni akaró férjéért. Minden jelenetben pompásan helyt állott s nagyban járult hozzá az előadás sikeréhez.

Bónia (Adhemar) az első felvonásban kissé túlozta az ügyetlent, de később annál inkább helyrehozta a hibáit s nagyban ügyesen játszott. A harmadik felvonásban formálisan meglepett bennünket helyes alakításával.

A keretből **Gergelyt (Clavignac)** és **Arányi Bellát (Volfantaine-né)** emelhetjük ki. (v.)

— **Haraszthy Hermin**, az aradi szintársulat szép tehetségű drámai szendéje, jövőre **Krecsányi** temesvári társulatához szegődött.

— **Színházi hírek.** Ma Suderman szépen megirt hatású színműve, a „Becsület” kerül színre, a főbb szerepekben Tárnoki, Follinuszné, Arányi, Gondáné, Somló, Szepesi és Góthál. Holnap pedig **Somlóné Vadnay Vilma**, az általánosan kedvelt primadonna jutalomjátékául **Bérlétszúnet**et, Offenbach remek zenéjű vig operettje adatik. Ez lévén az első és így páratlan szünet, ezen előadásra a páratlan bérlők joga tartatik fenn s felkértenek a páratlan bérlők, hogy helyeik megtartása iránt csütörtök délig rendelkezni sziveskedjenek. A csütörtöki előadásra előjegyzések már ma eszközölhetők.

— **Ujdonságok az aradi színházban.** Az igazgatóság a nevezetesebb ujdonságok közül eddig megvette a **Fanchon asszony leánya** és **Szultán** című új operettet, továbbá Sudermann **Sodoma vége** című színművét.

— **A győr-soproni színházat Komjáthy János** új igazgató, Krecsányi szintársulatának volt tagja kapta meg. Minden pályázat mellőzésével. E szerint az Aradra is pályázott **Makó Lajos**, a legtalentumosabb vidéki direktorok egyike, a jövő szezonra **színház nélkül maradt**.

— **Tiszai Dezső** utóda. Mint lapunknak Kassáról sürgönyzik, az ottani színházat **Halmay Imre** kapta meg 9 szavazattal, **Rakoczay 3**, **Csóka, Makó, Mosony, Polgár** és **Balogh** színházgatók egy-egy szavazata ellenében. Ugy látszik a 9-es szám kisért a direktorok életében, mert a debreczeni, aradi és kassai színházat mindenik direktor 9 szavazattal nyerte el.

IRODALOM.

— **Az Ország-Világ**, a legnagyobb, legszebb legelterjedtebb **Benedek Elek** által kitü-

nően szerkesztett szépirodalmi lap 49—50-ik száma mint önálló füzet is megjelent. A füzet érdekes tartalmából főleg említenek a következőket: **Nadia**, **Georges Nazim** regénye. **Robin Gray** (költ.) **Hegedűs István**ól. **A khán levele**, **Kada** Elektől. **Wahrmann Mór** (arczképpel). **Zsibói gyásznapok** **Várady Gábor**ól. **Drámák a magyar történelem**, **Áll, Sebesztha Károly**ól. **A műcsarnok téli kiállítás**, **dr. Nyáry Sándor**ól. **A világgjáró angol** **Gárdonyi Géza** humoros regénye (illusztrációkkal) **Nem urnak való**, **Abonyi Arpád**ól. **Elnézlek édes kis fiam** (költ.) **Pap Zoltán**ól. **A hernádi homok**, **Turi M. István**ól. **Káldy Gyula** (arczképpel.) **Márkus Miksa**ól. **A hétről cím alatt Székely Huszár** tárczái igen érdekes képet adnak a hűt eseményeiről, a Nők világa és a többi rovatok szintén érdekesen tájékoztatnak a hazai és a külföldi fontosabb társadalmi vagy művészi eseményekről, a divatképek legújabb francia minták után készülnek: a képek pedig a hazai és külföldi jelesebb festőnek remekműveit mutatják be. A kiállítás és olcsósága teszi még ajánlóbbá e lapot. Előfizetési ára egész évre 8 frt, félévre 4 frt, negyedévre 2 frt, egy óra 70 kr. Egyes szám ára 16 kr, kettősé 30 kr. (Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Erzsébet-körút 12.)

— **A Képes Családi Lapok** naptára az 1893. évre jelentés. A rendes tetszetős kiállításban. Ára 60 kr s kapható a Képes Családi Lapok szerkesztőségében.

Törvényszék.

— **Bűnös szerelem.** **Novák Stefan** bűnös szerelmi viszonyt folytatott **Kovaszinczón Mózák Nikola**éval, s felbujtotta, hogy ölje meg a feleségét. A szerető egy éjjel belopódzott a feleség szobájába s egy késsel nyakán több szurást ejtett s azután a tettenéréstől tartva, megugrott. **Novák** né nem halt meg, hanem feljelentette az esetet a törvényszéknek. A törvényszék és a királyi tábla súlyosan ítélte el a bűnösöket, de a kir. kuria felmentette őket a gyilkosság s illetve felbujtás vádjától, mert a bűncselekményt nem találta vádlottak tagadásával szemben beigazoltnak, de 6—6 havi börtönre ítélte vádlottakat, mert a csendőrséget megvesztegetéssel az eset elhallgatására akarták reábirni.

VEGYESEK.

— **A második Timár Mihály.** **A Jókai Mór** Arany-emberének van egy második kiadása. A hatvanas években **Sárosmegyéből**, **Vlacsáról** egy vagyonos telkes tünt el. Nős volt és két gyermeknek atyja, midőn egy ottani leányba beleszeretett, ki nemsókára eltűnése után beleszeretett, ment s azokká hirt sem vették. Miután a nyomozásoknak nem volt eredménye, a telkest holtta nyilvánította a bíróság s a vagyon gyermekeire szállott; neje már előbb halt meg. A két fiuból önálló gazda lett, de akkor is sokszor gondoltak eltűnt apjukra. Tavaly azt kezdték beszélni az Amerikából visszatérő emberek, hogy a 30 év előtt eltűnt telkest **Clevelandban** látták. E hír folytán a fiuk egyike Amerikába indult, hogy apját kikutassa. Ez buzgalmának csakugyan sikerült az évek során át eltűnt, holtta nyilvánított apára akadni. Szivetrázó jelenet fejlődött ki az apa és fiu között. Az apa csak annyit mondott: „Ne szaggassátok fel újra a régi sebeket! Hagyjatok magamra”. A most már őz apa eltűnését az új család, melyet a szeretett leánnyal, ki őt követte, alapított, magyarázza meg. A leány szegény volt, szülei egy vagyonosat tukmáltak reá, de hű maradt szívvel régi szeretőjéhez s itt hagyván vagyontát és családját, Amerikában kelt össze imádotjtával.

— **Alcsuthi hírek.** **Max Emanuel** bajor herceg neje, **A mália** hercegnő, ki több napig **Klotild** főhercegnőnek vendége volt, tegnap elhagyta **Alcsuthot**. **József** **Agost** főherceg tegnap **Pozsony** bírtól **Alcsuthra** érkezett, honnét ma **Kiszező** birtokára utazik. Hétfőn nagy vadászatokat rendeznek, melyhez több előkelő vendég hivatalos.

— **Pápai encziklika.** Mint Rómából távirják, a pápa püspöki jubileuma alkalmából encziklikát fog kibocsátani, melyben a jelen

század egyházi eseményeivel és különösen pontifikátusának nevezetebb mozzanataival foglalkozni.

— **Hóba temetett püspök.** Schuster Konstantin váci püspök december hó 6-án Vácra Budapestre akart utazni. A püspök el is indult, de Szökő és Göd között a vonat nyílt pályán elakadt s másnap reggelig kénytelen volt nyílt mezőn hó közé temetve vesztegelni. A püspök egy ideig megmaradt a saját kupéjában, de mivel az első osztály kocsiát a locomotiv fűtése a mozdony tüze kialudt, a püspök csakhamar kegyetlenül fájni kezdett. A személyzet, a meddig a szénkészlet tartott, egy harmadosztályú kupét fűtött, hová a főpap visszavonult. De reggel felé a szén elfogyott és Schuster püspök kénytelen volt reggeli 4-ig dideregni, míg végre egy Vácra érkező segély-locomotiv visszavontatta a hóból már alig kilátású vonatot. A püspök, ki jelenleg 74 éves, minden baj nélkül érkezett vissza Vácra.

— **A legöregebb trafikosné** halt meg tegnapelőtt éjjel a fővárosban özv. Horváth Jánosné személyéb. Ő volt az első 1851-ben, ki a fővárosban trafik-engedélyt kapott s 42 éven át folytatta szakadatlanul üzletét koronahercegüzei trafikjában. Vevői a legelőkelőbb urak, miniszterek, főurak, főpapok voltak.

— **A halálfejtő Rézi gyilkosát** lázasan kereste a bécsi rendőrség. Tegnap végre, úgy látszik, megkerült a gonosztevő, csak hogy már nem számolhat le vele a földi igazságszolgáltatás, mert a saját kezével vetett véget életének. Eppen ezért nem lehet egész bizonyossággal állítani, hogy az igazi gyilkosra akadtak rá. A bécsi lapok hírei szerint a Prater egy elhagyatott helyén egy embert találtak felakasztva. Már vagy két nap óta függhetett a holttest. A rendőrség több jelből azt következteti, hogy ez az ember követte el a gyilkosságot. Meg van állapítva, hogy Huber Ferencnek hívták s az utóbbi időben alkalmazást nélkül csavargott. Annak a háznak, a melyben a halálfejtő Rézi lakott, a házmestere azt állítja, hogy ezt az embert látta ő a végzetes éjszakán a házból távozni.

— **Eléggett leányok.** A petroleummal való vigyázatlan bánásmód nagy szerencsétlenséget okozott a minap Érsekújváron. Weisz kereskedőnek a cselédje úgy akart petroleumot tölteni egy lámpába, hogy a kanócot égve hagyta. A petroleum valamiképen tüzet fogott s a megrémült leány ruhájan végig-ömlöve, azt lángra lobbantotta. Szerencsétlenségre egy másik cselédleány is ácsorgott ott s annak a ruhája is meggyült. A két boldogtalan teremtés úgy összeeggett, hogy nem lehetett őket megmenteni.

— **A nihilisták mozognak.** Hosszu pihenés után megint megmozdultak a nihilisták s most ismét egy politikai gyilkosság elkövetésével bizonyították, hogy életben vannak. Taskendben meggyilkolták Drozgovszki tábornokot, az ottani katonai törvényszék elnökét. A meggyilkolt tábornok nagyon embertelenül bánt a letartóztatott nihilistákkal s nagyon sok ártatlan embert száműzött a szibériai ölbányákba.

— **Rövid hírek.** Öngyilkos jószágigazgató. Graczból telegrafálják, hogy Attems Frigyes gróf jószágigazgatója, Litaasy Móricz, Kineberg-ben pillanatnyi elmezavar következtében revolverlövessel vetett véget életének. — Hirsch bárány a lapitvány. Az O. E. jelenti, hogy Hirsch bárónak most emlegetett alapítványa nem új, hanem a régi, melyet évekkal ezelőtt tett. — Az olasz király a jándék. Umberto király 50 ezer lirát ajándékozott a ravennai földműves-egyesületnek, mely a Tiberis torkolatánál levő mocsarak kiszáritására vállalkozott.

Utolsó posta.

— december 13.

A képviselőház ülése.

— Az „Aradi Közlöny” eredeti tudósítása.

Kezdeté d. e. 10 órakor.

Elnök: Bokross Elek.

Jegyzők: Molnár Antal, Schöber Ernő, Bernáth Dezső.

A kormány részéről jelen vannak: Wekerle Sándor miniszterelnök, Hieronymi Károly, Csáky Albin gróf, Bethlen András gróf, Szilágyi Dezső.

Felolvasták és hitelesítették a múlt ülés jegyzőkönyvét.

Elnök bejelenti a megtörtént bizottsági alakulásokat.

Tárgyalták a gazdasági bizottság jelentését a ház költségvetéséről.

Horánszky Nándor a gyorsírók kérése érdekében szólott, kérve, hogy azok fizetéstelemelési kérvényét még a hó folyamán letárgyalják.

Elnök jelenti, hogy a kérvény már ki van tűzve bizottsági tárgyalásra.

A gazdasági bizottság jelentése elfogadott.

Következik

a költségvetés

tárgyalásának folytatása.

Horváthy József nem fogadja el a javaslatot, mert a költségvetés olyan rendszernek a szüleménye, amely iránt ő abszolút bizalmatlansággal viseltetik. Ebben a rendszerben csak a parturalom divatozik s ennek révén csak olyan tényezők, amelyek a legnagyobb mértékben provokálják a bizalmatlanságot. Ez a párt politikáját szabadelvűnek mondja, de hát lehet-e szabadelvűség abban, ha politikája megtámadja a vallásszabadságot, ha sérti legszebb jogait az ország polgárainak? Itt azt az elvet akarják érvényesíteni, mint tették ezt az ó-korban: az állam minden, az egyén semmi. Ez az elv a szabadelvűségnek még csak látszatával sem dicsekedhetik és ezt szóló egyáltalán nem pártolhatja. A költségvetést nem fogadja el.

Molnár Józsiás bizonyos mérvben elismeréssel van a költségvetés iránt, de az ország kétségtelenül szomorú pénzügyi helyzete következtében bizalommal nem viseltetik a költségvetést benyújtó kormány iránt s ezért ezen előterjesztést nem fogadja el. Bátran állíthatja, hogy mi többet fizetünk Ausztriával, még pedig egy, két, három, esetleg több millióval. Az osztrák ipar monopolizálja a mi közös vámterületünket és így mi a boldog közös állapotot sokkal drágábban fizetjük meg, mint a dícső kvota tartja. Kötött kézzel, most mi így vagyunk, egészséges gazdasági politikát nem üzhetünk. Ezért bizalmatlan a kormányval szemben és ezért nem fogadja el a költségvetést. (Helyeslés balfelől.)

Apponyi Albert gróf utal arra, hogy e javaslatnál egyaránt szokás egy politikai, mint a pénzügyi helyzettel foglalkozni. Emellett már többen foglalkoztak a költségvetés előnyei az egyensúly és a realitás, de ez előnyök mellett sem kicsinylendő, hogy ez előnyökhöz irtozatos közterhek révén jutottunk.

Ehhez járul még állami intézményeink olyan gyarlók, hogy most gondolunk egészséges reformok létesítésére, holott ezekre az elvált közterhek révén már rég igényt tart. Ezután áttér a politikai helyzet vitatására, mely tulajdonképeni célja. Az indemnitati alkalmával hangsúlyozta, hogy az uralkodó válságsannak mizeriái a véderővita óta datálódnak. Eötvösnek igaza van, a midőn az 1884-iki pótválasztás idejére teszi a gyökere-sedését a bajoknak, mert nem lehet a véderővitát, mint a romlások kezdetének dátumát cizálni. Akkor csak felszűre kerültek a válságos szimptomák, de a válság okvetlen mélyebben, a megelőző időkben gyökerezdik. A válságot előidézett rendszer a diskreditációs hatalmi törekvések rendszere volt; került minden oly kérdést, a mely reá nézve, vagy pedig hatalmára kényes, kellemetlen volt, ellenben felhasználta minden eszközt, a mivel hatalmát öregbithette, legyenek azok az eszközök önkénykedő főispánok, vagy más, az önkénykedésben jónak bizonyult közegek. Hasonló rendszert hiába keresnénk Európa államainak történetében, nem találunk. S ha mégis hazafiak is támogatták ezt a rendszert, csak azért volt lehetséges, mert a rendszer megteremtői a látszattal a dolgok tényleges állapotát egészen elleplezték. Így volt a politikában és egészen ez a rendszer érvényesült a pénzügyi helyzetben is. Ez a rendszer azonban annyira egyéniséghez volt kötve, hogy az illető egyén, Tisza Kálmán presztigejének elmúltával meg kellett buknia a rendszernek is. A következő aera, a Szapáry, a vergődés aeraja volt, az, a melyben nem dolgoztak semmit, nem tudtak kivívni semmit. (Felkiáltások: Miért? Ki az oka?) Erre is felel. Ha volt obstrukcio, olyan, a mely jogtalan, akkor a volt kormány igazságának tu-

datában apellált volna a nemzetre. Nem tette akkor, de megtette télviz idején, a mikor készen voltak a pártok. És akkor sem bizonyult szerencsésnek az apellálás, mert az ellenzéki pártok győztek, legalább győzelmesen kerültek ki a küzdelemből s ha egy addig ellenzéki frakcio nem szegődik a kormányhoz, annak hívei bizonyonyal nagyon megapadtak volna. Denique, a Szapáry-kabinet nem tett semmit, csak próbálkozott s a kísérletezéssel fölidézett olyan kravált, a mely még kísért ma is: a vallási villongás. Ezt a helyzetet örökölte a mai kormány s ezt kell szanálnia a kormánynak. Nyújt-e biztosítékot — ez a kérdés — a mai kormány programja, hogy ezt a helyzetet tisztázza és megvalósítsa az egészséges reformokat. Ha nem, akkor ezzel a kormánnyal sem lehet szóba állni, ezt is lehetetlennek kell tenni, helyet adandó új kormánynak, amilyenre az országnak szüksége van. Ha igen, akkor támogatni kell ezt a kormányt. Ott van a program közjogi része és ott a belügyi kérdésben való állásfoglalás, amelyet szóló kárhoztatott már azonnal az első hallomásra.

A program első részével még egyetértett volna, de nem a belügyivel. A kormány fölvette ugyan programjába, hogy a garancia törvényeket be fogja terjeszteni, de ismételt kérésre sem nyilatkozott határozottan, hogy a törvényjavaslatokat egyidejűleg terjesztsze be. Midőn a kormány nyilatkozatai dilemmákat hagynak nyitva, akkor lehetetlen, a multa való tekintettel, az ilyen nyilatkozatot bizalommal fogadni. Az életbe léptetés tekintetében még a kormány jóhiszeműsége sem biztosíték. Mert hisz keletkezhetik egy újabb palotaforradalom, s jöhet új kormány. (Ugy van! Ugy van! balfelől.) A kiegyezést illető követeléseit a pártok kifejezre juttatnák a magyar állam souverénitását. Ezek keresztülvitele nehézségekbe nem ütközik s a melyek miatt olyan elemekkel paktálnunk, a kikkel paktálnunk ezután nem lehet és nem szabad. (Zajos tetszés és taps balról.) Kérdi, vajon hiba volna-e, ha a magyar intelligencia a hadseregben azt a tért foglalja el, a mely őt megilleti. A magyar intelligencia, a nyelv miatt, a katonai kiképzetés tekintetében hátrányban van, a monarchia másik államának ifjúsága mellett. A nemzeti politikának fölve az, hogy ne legyen egyetlen intézmény, a honnan a magyarság számúzva van. Ez a minimum. Ennél előbbremenni lehet, hátrább azonban nem. (Helyeslés balról.)

Mind ezekből le kell vonni szólnak a konzekvenziát. Rámutatott a bajokra. Ha körülmények közt nem ajánlhatja azt, hogy várjunk. Epp azért a költségvetést még általánosságban sem fogadhatja el.

Ellenindítványt terjeszt be ily értelemben. (Zajos, hosszantartó éljenzés és taps a baloldalon.)

Budapest, december 13. (Saját tudósítók távirata.) A képviselőházi ülés további folyamáról tudósítók a következőket sürgönyözi:

Ülés végén Wekerle reflectált az eddigi szónokokra, hatással czáfolva egy a pénzügyi, mint a politikai szempontból felhozott vádak. Beszédének utóbbi részében különösen Apponyival foglalkozott, kimutatva, hogy Apponyi eddig pénzügyi vádjával támadta a kormányt, most a pénzügyi egyensúly helyreállván, a nemzeti aspirációkat tolja előtérbe, csak hogy legyen min lovagolnia. A többség Wekerlét zajosan éljenzte.

A vitát holnap folytatják.

Táviratok.

Atzél mandátuma.

Budapest, december 13. (Saj. tud. táv.) A képviselőház hatodik bíráló-bizottsága decz. 15-én tárgyalja Atzél Béla kérvényével megtámadott választását.

Az utra kész főherczeg.

Triest, decz. 12. (Saj. tud. távirata.) Ferencz Ferdinand világhírű utjára minden készen van. Sterneck

tengernagy megtekintette a főherceg hajóját, Erzsébet czirkálét, beszédet tartva a tisztékhez a trónhoz olyan közel álló főhercegről s a monarchia lobogójáról, melyet az egész világon körül visznek. Károly Lajos, Mária Terézia, Ferencz Ferdinand holnap megérkeznek. Az elutazás csak hamar megtörténik. A várost holnap kivilágítják.

Indemniti.

Zágráb, december 13. (Saj. tud. táv.) Az indemniti benyújtottak, mivel a rendes budgettárgyalásra nincs idő.

Megtámadott szerkesztő.

Belgrád, decz. 13. (Saját tud. távirata.) Az „Odjek” főszerkesztőjét, Glausевичset, fizetett csavargók az éjjel megtámadták.

Lemondott pénzügyminiszter.

Páris, december 13. (Saj. tud. táv.) Rouvier pénzügyér lemondott, hogy tisztázhassa magát a kamarában ellene felmerült vádakból.

A Panama-botrány.

Páris, december 13. (Saj. tud. táv.) A mai lapok ténynek mondják Rouvier intim-viszonyát Reinach-hal és Herz Kornállal. Utóbbit több miniszter, köztük Freycinet is propagálta. A hír feltűnést, megdöbbenést kelt, s általános a meggyőződés, hogy a Panama-botrány okozója. Ez ügyben 2000 ember gyűlést tartott.

Közgazdaság.

— **A mezőgazdasági állapotról.** Az ország-szerte beállott havazás előtt a gabonavetések, csokély kivételével kifogástalanul állottak, hevenként ugyan a fagy okozott kisebb mérvű kárt s az egerek is pusztítottak a veteményekben, mindazáltal azt lehet mondani, hogy a buza, rozs és árpa elég jó kondíciók között jutott hó alá. Az idén a repce telelése ellen is kevesebb panaszt lehetett hallani mint máskor; ennek oka annak a körülménynek tudható be, hogy a gazdák a repcét jó időben vethették el, a magvak szépen és erőteljesen keltek s a vetések általában keveset szenvedtek. Az itt-ott mutatkozó féreg okozta károk egészen jelentékteleneknek tekinthetők. A hófúvások következtében néhol a hótakaró vagy túlságos erős, azaz magas, vagy gyenge az egyenlőtlenül fekvő hó később aggodalomra is adhat okot, különösen, ha a tél hosszán tart és zord lesz.

Budapesti gabnatözsde.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósításai. —
Budapest, decz. 13. d. u. 5 óra

Gabona	Faj	Irányzat	100 kilogramm frt
Buza	bánási	szilárd	7.45—7.95
	tiszavidéki	"	7.55—8.25
	pestvidéki	"	7.50—8.20
	fehértői	"	7.50—8.20
	bácskai	"	7.55—8.20
Rozs	—	szilárd	6.30—6.50
	takarmány	szilárd	5.10—5.45
Árpa	égetni való	"	5.55—6.10
	sörfőzdei	"	6.30—7.50
Zab	—	szilárd	5.60—5.90
Tengeri	bánási	szilárd	4.75—4.80
	másnévű	"	4.70—4.75
Kaposzta-repcze	—	szilárd	—
Köles	—	szilárd	4.10—4.25
Buza	tavaszi	osend.	7.52—7.64
	junius 1892	"	7.52—7.54
Tengeri	máj.-jun. 1892	osend.	—
	szept.-okt. 1891	"	4.94—4.85
Zab	bpest sz. tavasz	osend.	—
	" " ősze	"	5.53—5.55
Kaposzta-repcze	aug.-szept. 1891	osend.	11.75—11.80

Aradvárosi

Évadberlet
75. szám.

színház.

Havibérlet
13. szám.

Szerdán, 1892. évi december hó 14-én:

A becsület.

Szinmű 4 felvonásban. Irta: Suderman. Fordította: Fáy Béla.

SZEMÉLYEK:

Mühling, kereskedelmi tanácsos	Csatár.
Amália, neje	Follinuszné.
Kurt, fiuk	Bónis.
Leonora, leányuk	Haraszi H.
Lothar Brandt	Gergely.
Hugó Stengl	Kassay.
Trast-Saarberg, gróf	Góth.
Heinecke	Szepesi.
Heineckéné	Czírok R.
Róbert, fiuk	Somló.
August, leányuk	Arányi B.
Alma, leányuk	Tárnoki G.
Michalszki asztalos, Augustza férje	Rózsa.

Kezdeté 7 órakor.

Idegenek névsora Aradon.

— Deczember 13. —

Fehér Kereszt szálloda: Blejer A. birtokos, Peél. Friedmann Ferencz birtokos, Peél. Stanger Róbert vállalkozó, Temesvár. Klein Zsiga kereskedő, Temesvár. Mautner Ferencz kereskedő, Győr. Politzer testvérek kereskedők, Orosháza. Klein Zsigmond kereskedő, Budapest. Dr. Fáy és Rosenthal ügyvédek, Budapest. Dr. Balog Ignác ügyvéd, Budapest. Binder Lajos magánzó, Budapest. Pain Károly magánzó, Kigyós. Posevitz Károly magánzó, Pankota.

Vass szálloda: Binenstock Jakab kereskedő, Butyin. Philip Ödön magánzó, Budapest. Adám József vendéglős, Zám. Bernstein Lajos kávé, Budapest. Szeifert J. gyáros, Budapest.

Nádor szálloda: Bisztricski Hermin kereskedőné, Konop. Schnell Jánosné magánzó, Mezőhegyes. Koppele Terézia Mosony.

Felelős szerkesztő: **Vásárhelyi Béla.**

Nyiltér.*

Az aradi polgári takarékpénztár

(Minorita-palota, földszint)

kölcsönöket nyújt ház és földbirtokra

bekebelezés mellett, 18 évi törlesztésre, 100 frt tartozás után évi 9% frt tőke és kamat együttes fizetése mellett; 38 évi törlesztésre 100 frt tartozás után évi 7 frt tőke és kamat együttes fizetése mellett, vagy 6% kamatra a tőkének tetszés szerinti időben való törlesztése mellett. Fennálló kölcsönöket kedvező feltételek mellett convertál.

A kölcsönügyletek gyors és előzékeny lebonyolítása biztosított.

911 7—10

Az igazgatóság.

Első biztosító intézet katonai szolgálat idejére.

Ő cs. és kir. fensége JÓZSEF FŐHERCZEG véduóksége alatt, mint szövetkezet.

Elnökség: 959 4—15

Báró Nikolits Fedor, ő nagyméltósága, cs. és kir. valóságos belső titkos tanácsos, a magyar főrendiház örökös tagja, az I. oszt. vaskorona rend lovagja, országgyűlési képviselő stb. stb., elnök.

Gróf Eszterházi Miklós, nagybirtokos stb. stb. alelnök.

Dr. Exner Ferencz Vilmos, cs. kir. udvari tanácsos, reichsrathi képviselő, stb. stb., alelnök.

* E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

Központi választmány:

Csikszentkirályi és krasznahorkai gróf Andrássy Gyula, országgyűlési képviselő és nagybirtokos. **Fried Lipót,** gyártulajdonos és földbirtokos, Bécs belváros szegényügyi tanácsosa.

Hollán Ernő, ő nagyméltósága, cs. és kir. altábornagy, cs. és kir. belső titkos tanácsos, a Lipótrend birtokosa, a magyar főrendiház tagja.

Josipovich Géza, országgyűlési képviselő és a képviselőház jegyzője.

Markovits Kálmán, országgyűlési képviselő, a közigazgatásügyi bizottság tagja és nagybirtokos.

Báró Nopcsa Elek, országgyűlési képviselő és a közlekedési bizottság tagja.

Nyáregyházai Báró Nyáry Béla, cs. és kir. kamarás, országgyűlési képviselő, a babérkoszorus tiszti érdemkereszt birtokosa.

Sárvár-felsővidéki gróf Széchenyi Aladár, nagybirtokos.

Felügyelő bizottság:

Csávossy Béla, országgyűlési képviselő és nagybirtokos, elnök.

Lobmayer János Ferencz, nagykereskedő, Budapest főváros törvényhatósági bizottságának tagja.

Piufisch Frigyes, köz- és váltóügyvéd.

Dr Szócs Ferencz, köz- és váltóügyvéd, az Első Pesti Hazai Takarékpénztár ügyésze.

Igazgatóság:

Dr. Münnich Aurél, országgyűlési képviselő, köz- és váltóügyvéd, a kassa-tornai vasúttársaság elnöke, a Budapest belvárosi takarékpénztár igazgató tanácsosa, a „Gizella” kiházasítási egyletnek választmányi tagja, elnök.

Busini gróf Keglevich Béla, cs. s kir. kamarás, a szab. osztr.-magyar államvasut igazgató tanácsosa, ügyvezető igazgató.

Marek Arnold, a „Gizella” egylet igazgatója, a bajos szent Mihály rend lovagja, ügyvezető igazgató.

Perczel Dezső, országgyűlési képviselő, köz- és váltóügyvéd.

Szerb György, országgyűlési képviselő, köz- és váltóügyvéd.

Az intézetnél 0—12 éves fiu-gyermekeket lehet biztosítani.

Azon személy, ki valamely fiu javára biztosítást köt, az intézet tagjává válik és mint ilyen, részesévé lesz az alapszabályokban és a biztosítási feltételekben foglalt összes jogoknak és kötelesegeknek.

A legkisebb biztosítható összeg 200 frt; ezen összegtől kezdve minden 100-zal osztható összeg biztosítható.

Ha a biztosítottat a cs. és kir. osztr.-magy. hadseregbe vagy a hadi-tengerészethez besorozzák, vagy béke idején a honvédséghez tényleges szolgálatra bevonják, úgy az illető tagnak, ha e körülményt igazolja, igénye van a teljes biztosítási összegre, illetve szabad választása szerint, a biztosítási tőkének megfelelő s a tarifában 100—100 frtonként kiszámított 1—3 éven át előre fizetendő, negyedévi vagy havi járadékra.

Azon tagok, kiknek biztosítottjait a katonai szolgálatra alkalmatlanoknak nyilvánították, csak az összes befizetett díjak visszatérítésére bírnak igénynyel; a befizetett díjak visszafizetése a kötvény és az utolsó díjnyugta visszaadása mellett legkorábban azon év október 1-én történhetik, melyben a biztosított a 21-ik életévet elérte.

A részjegyek kamatainak kifizetése után fenmaradó tiszta nyereség 60%-a az alapszabályok 8. §-a értelmében évenként a tagok osztalék-alapjának gyarapítására fordítottak.

A tiszta nyereségnek fentemlített 60%-a az összes osztalékcsoportok közt, az illető naptári évben esedékes és érvényben levő biztosítási tőkék arányában felosztatik, még pedig úgy, hogy minden biztosítási évfolyam esedékessége napján nemcsak a biztosított tőkék, hanem egy osztalékalap is, mely a tiszta nyereségből eredő gyarapítás és az előbbi évekből eredő gyarapítás kamatai által successive létesítettik, kerül kifizetés alá.

Az évi csoport osztalékalapja a katonai szolgálatra tényleg behívott összes biztosítottak közt szétosztatik azon év december 31-én, melyben ezek 24 életévüket betöltik, minden 1000 frt biztosított tőkére az osztalékalapból 700 frt esik.

Vezérügynökség Arad-, Békés- és Csanádmegyékre:

TISZTI LAJOS,
Aradon, Perényi-utca 1. szám

A m. k. államv. budapest jobbp. üzletvezetősége.

46150 | III. szám.

978. 1-3.

Hirdetmény.

Az utasok által a vasuti személykocsikban és állomási helyiségekben elhagyott s a m. k. államvasutak Budapest keleti pályaudvar állomásán f. évi augusztus 1-től f. évi október hó 31-ig bezárólag gyűjtött s eddig senki által tulajdonjogilag nem igényelt tárgyak, u. m. ruha és fehérműek, kendők, kalapok, séta botok, nap és esernyők stb. nevezett állomásunk podgyász kiadási helyiségében folyó évi december hó 15-én reggeli 9 órakor tartandó nyilvános árverés alkalmával a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz lefizetés mellett el fognak adni.

Budapest, 1892. december 9.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

Az üzletvezetőség.

21347 | 892.

964. 1-3.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. k. belügyminiszter ur 92536/VI. 14. 1892 sz. a. kelt körrendelete nyomán a kereskedelemügyi miniszter urtól 78444/92. sz. a. kelt átiratában vett értesítés szerint, a megszállott tartományok kormánya beviteli tilalmat Magyarország fertőzött helyeivel szemben ujaoban oly módon állapította meg hogy ez idő szerint Budapestről és Magyarországról és cholera fertőzött helyeiről Boszniába és Hercegovinába a következő cikkek nem szállíthatók: 1. Rongyok (használt zsákok a szállítástól ki nem zárhatók). 2. Ocska ruha. 3. Használt ágynemű. 4. Használt (mosatlan) fehérmű. 5. Ocska kötelek. 6. Friss gyümölcs, friss zöldség és friss főzelék, szárász főzelék, u. m. bab, lencse, borsó stb. nem esik tilalom alá. 7. Kaviár és halak, kivéve azon halakat, melyek légmentesen elzart bádogg edényekben kerülnek a forgalomba. 8. Hus és más állati nyers termények, ez utóbbiak alá a következők esnek a) kolbász és hurka (kivéve szalámit), b) nyers azaz friss és nem tökéletesen kiszaradt bőrök, c) tej, vaj, túró és lágysajt, d) preselt zsír, e) haj, f) haj szőr és serte, g) toll, h) friss belek, ha sózva vannak is, i) mosatlan gyapju, k) csontok, l) egyéb nyers állati hulladékok. 9. Rongyokba burkolt bármely küldemény.

Megjegyeztetik, hogy ezen tilalom oly küldeményekre szorítkozik, melyek Budapesten, vagy Magyarországon más cholera gyanus helyein adták fel; cholera mentes helyekről Boszniába és Hercegovinába minden természetű küldemények szabadon küldhetők, feltéve természetesen, hogy nem esnek az általános kiviteli tilalomra vonatkozólag folyó évi november 19. 91024. sz. a. kiadott rendeletben foglalt áru csoportosítás A pontja alá.

Arad, 1892. december 3-án.

A városi tanács.

21214 | 1892

963. 2-3.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú magyar kir. belügyminiszter ur 91024 | VI. 11. 1892. sz. a. kelt körrendelete szerint a cholera járvány csökkenése következtében az áru forgalom korlátozásának továbbra is az eddigi mérvben való fentartása szükségtelennek valván, a belügyi és kereskedelemügyi miniszteriumokkal egyetértőleg korábbi e tárgyban kiadott rendeletek hatályon kívül helyezésével a magyarországi állomásokról való kiviteli tilalmat a f. évi november hó 16-án 78081 | 892 sz. a. kelt rendeletével következőleg szabályozta:

A) A következő árucikkek tekintet nélkül arra vajjon fertőzött vagy járványmentes helyekről származnak-e, vagy a magyar állomások egymás közötti forgalmában, mint a Magyarországból, Horvát-Szlavon országba, Ausztriába, vagy a külföldre irányuló forgalomban a szállítástól illetőleg az a végett való felvételtől föltétlenül kizárandók; u. m. 1.) rongyok, ideértve a nem tisztított pamut és gyapju hulladékokat (használt zsákok azonban a szállítástól ki nem zárhatók), 2.) használatban volt (ócska) ruházati cikkek, (ideértve az ócska lábbelit is) amennyiben kereskedelmi árut képez, 3.) használt állapotban levő ág és fehérműek, ha azok mosatlanul és tisztátalanul kerülnek szállításra.

Ezen tilalom alól ócska ruházati cikkek (ócska lábbelit is ideértve), továbbá használt

állapotban levő, de mosott tehát tiszta fehérmű, amennyiben ezen tárgyak akár az utas által magóal vitt, akár előre vagy utána küldött utipodgyászul szolgálnak, kivételt képeznek ugyancsak kivételt képeznek azon cikkek akkor is, ha a költözködési ingóságok tartozékait képezik, ilyenekre nézve továbbra is f. é. 82981 és 89329 sz. a. kiadott rendeleteim maradván érvényben.

4.) ócska alattságok és ócska kötelek.

B.) Fertőzött helyekről, milyenül minden oly város vagy község tekintendő, ahol hatóságilag megállapított choleraeset fordult elő, az A. alatt felsorolt árucikkeken kívül még a következő cikkek zarandokki szállítás végett való felvételtől: u. m. 1.) kaviár. (Friss halak, valamint légmentesen elzart bádogg szelencékben vagy méstéjjel fertőtlenített zárt hordókban levő elkészített halak nem esnek tilalom alá.)

2.) A következő állati nyerstermények.

a.) Mindazon kolbász vagy hurkafélék, melyeket élvezetük előtt főzni vagy sütni nem szokás, u. m. szalvaládé, párizsi kolbász, disznósajt félék. (Másmű kolbász és hurka valamint szalámi is, nem esik tilalom alá.)

b.) Nyers, azaz friss és nem tökéletesen kiszaradt bőrök. (A kiszaradtak nem esnek tilalom alá.)

c.) Tej, vaj túró és lágysajt.

g.) Préselt zsír. (Olvasztott zsír, ellenben ugyszintén szalonna szabad.)

e.) Haj.

f.) Friss belek, ha sózva nincsenek. (Sózott valamint szárász belek nem esnek tilalom alá.)

g.) Csontok.

h.) Egyéb nyersállati hulladékok.

j.) Használt vagy szennyes rongyokba csomagolt bármely tartalmu küldemények.

Más mint a jelen rendeletbenbe foglalt árucikkeket, s még pedig az A.) alattiakat, ha az ország bármely helyén adatnak is fel, a B.) alattiakat ellenben csak akkor, ha fertőzött helyekről származnak, továbbítás végett a fölvételtől kizáni nem szabad.

A külföld egyes államaiban és nevezetesen Romániában, Szerbiában és Bulgáriában fennálló beviteli tilalmak azonban, ha azok fenti A) és B) pontok alatt felsorolt árucikkeket meg is haladjak, jelen rendeletem által önként érthetőleg nem érintetnek.

Arra nevezve, hogy valamely hely a cholera esetek megszünése után még menyi ideig tekintendő fertőzötnek, illetve meddig alkalmazandó reá a B) alatt foglalt tilalom, folyó hó 14-én 39315 sz. a. kelt körrendeletben a törvényhatóság a kellő utasításokat vette.

Arad, 1892. évi november hó 26-án.

A városi tanács.

M. kir. államvasutak.

50844. sz.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak budapest-dunabalti üzletvezetősége a saját, valamint a nagy-kikindanagy-beckereki és a torontáli h. é. vasutak vonalainak részére 1893. évben szükséges 776 köbméter váltótálpfa szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A váltótálpfák 1893. évi június hó végéig szállítandók be.

Az üzletvezetőség fentartja magának a jogot, hogy a fenti mennyiség 10 százalékát az 1893. év folyamán utólag megrendelhesse.

A részletes pályázati feltételek alapján szerkesztendő ajánlatok legkésőbb 1892. évi december hó 28-án déli 12 óráig nyújtandók be, az üzletvezetőség általános osztályának vezetőjénél (Teréz-körút 62. sz. I. emelet 5. ajtó sz.) a részletes pályázati feltételek értelmében leteendő bánatpénz pedig 1892. évi december hó 27-én déli 12 óráig teendő le az üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál.

A részletes pályázati és szállítási feltételek, valamint a méretjegyzék az üzletvezetőségnél betekinthezők. A részletes pályázati feltételek és a méretjegyzék a budapest-dunabalti üzletvezetőségtől díjmentesen, a szállítási feltételek készpénzfizetés mellett a budapesti nyomtatványtárolt (Andrássy-ut 73. szám) megszerezhetők lévén, feltételeztetik, hogy ajánlattevő ezek teljes ismeretével bír.

Budapest, 1892. november hó 23-án.

Az üzletvezetőség.

Magy. kir. államvasutak. 157468 | 92 sz.

Hirdetmény.

Osztrák-magyar-svájci vasuti kötelék. Díj-szabás hatályon kívül helyezése.

A fenti kötelékekben 1885. évi október hó 10-től érvényes ideiglenes kivételes díj-szabás tojás küldeményekre 1892. évi december hó 31-vel ha ályon kívül helyeztetik. Ennek helyébe lépő új díj-szabás tárgyában annak idején külön hirdetmény fog közzététetni.

Budapest, 1892. december havában.

A magy. kir. államvasutak igazgatóságá a rész-szes vasutak nevében is.

M. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetősége. 32941. sz. 944 3-8

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetősége vonalain az 1893. évben az alant kitüntetett pályafentartási faanyagok szükségletnek, azoknak szállítására ezennel nyilvános pályázat hirdetettik.

A szükséges, de tényleges megrendelés alkalmával még felemelhető mennyiségek a következők:

57.68	köbméter	jegenye fenyő deszka,
74.64	"	lucz " "
1204.48	"	faragott puhafa, "
13.10	"	puha szálfa,
69.10	"	szélme-szettlen-deszka,
103.10	"	jegenye fenyő palló és
145.20	"	szélme-szettlen pallódeszka.

A pontos méretek a részletjegyzékben vannak kitüntetve, mely részletjegyzék az l.) alatt említett hivataloknál és az összes kereskedelmi és iparkamaráknál ingyen kaphatók.

A részletjegyzék, egyszeremind ajánlati mintának használandó.

Az üzletvezetőség fentartja magának a jogot, hogy a tényleges megrendelés alá kerülő köbméter összmennyiségből a méretjegyzékben előforduló legkisebb és legnagyobb szélesség, hosszúság és vastagság, illetve átmérő határain belül az 1893. év folyamán még további 30 százaléko ugyanazon ajánlati árak és feltételek mellett megrendelhesse, miből folyólag a nyertes szállító megfelelő faanyagot kötelesek készletben tartanik.

Az ajánlati árak az ajánlati mintán kitüntetett egységek szerint számban és szóban teendők ki.

Ha a puha faragott fáknál nem átlagárak ajánlatának, akkor az ajánlati minta jegyzet rovatában kitüntetett méretcsoportok szerint lesznek az ajánlati árak kitüntetendők.

Az ajánlat az egész szükségletre vagy annak bármely részmennyiségére szólhat.

Az 50 kros bélyeggel ellátott ajánlatok ezen külcimmal: „Ajánlat épületfák szállítására 32941. számhoz.” 1892. évi november hó 28-án déli 10 óráig a m. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetősége általános osztálya főnökéhez benyújtandók vagy posta útján beküldendők.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott mennyiség értékének megfelelő 5 százaléko készpénzben vagy állami letétre alkalmas értékpapirokban 1892. évi december hó 27-ikének déli 12 órájáig a kolozsvári üzletvezetőség gyűjtőpénztárába (Kolozsvárt, Trencsén-tér és kül-magyar-utca sarkán EMKE palota) leteendő.

Ezen feltételektől eltérő ajánlatok, továbbá olyanok, melyek a kitűzött határidő letelte után avagy távirati uton tételnek, vagy a melyekben vakarások fordulnak elő, végre oly ajánlatok, melyekre nézve az előirt bánatpénz le nem tétel, figyelmen kívül fognak hagyatni.

A m. kir. államvasutak üzletvezetősége fentartja magának a jogot, hogy az ajánlok között tekintet nélkül az árra, szabadon választhasson továbbá, hogy az ajánlott mennyiségből tetszés szerinti mennyiség szállítását is átengedhesse, az esetben, ha a részmennyiség elfogadása az illető ajánlatban világosan ki nem zárattott, és végre, hogy a cél elérésére bármily más irányu intézkedést tehessen.

Az üzletvezetőség fentartja magának azor jogot is, hogy addig is, míg az ajánlatok fölött döntőleg határozná, egyes ajánlkozóknál az ajánlati árak mellett megrendeléseket tehessen.

Az illető ajánlkozók ezen megrendeléseket teljesíteni köteleztetnek a nélkül, hogy ebből folyólag valamely szállításnak végleges átengedését követelhetnék.

Kolozsvár, 1892. november hó 27-én.

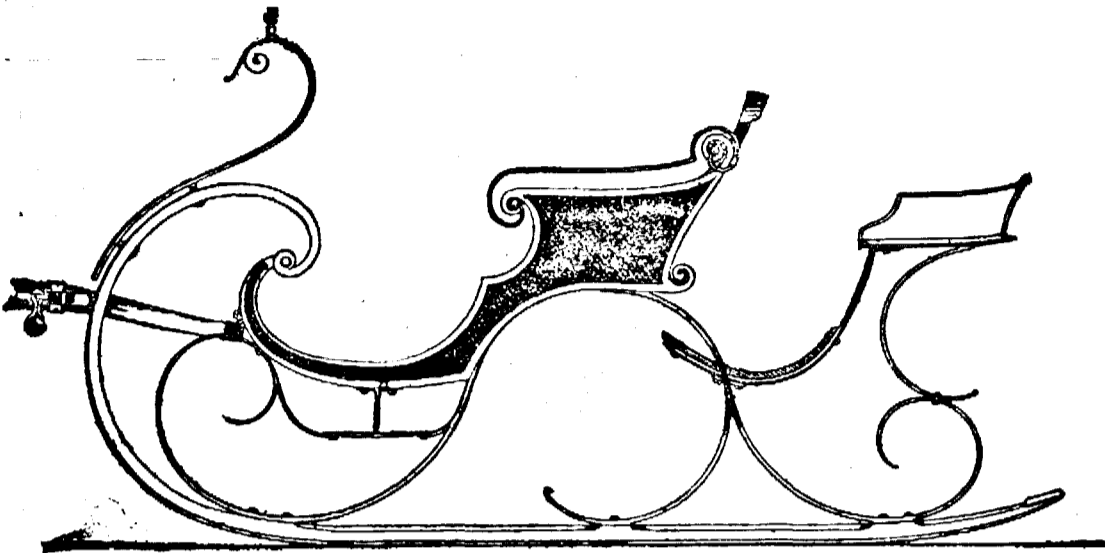
Az üzletvezetőség.

VARGA TESTVÉREK

kocsigyártó üzlete és nagy kocsiraktára

ARADON, Fő. ut II. szám.

Ajánljuk a legdivatosabb **szánokat** és a raktáron levő csinos kiállítású kész kocsijainkat jutányos árak mellett. 997 2—*

Uj megrendelések a legpontosabb kivitelben és a legrövidebb idő alatt eszközöltetnek, nemkülönbben elfogadunk mindenféle kocsijavításokat, u. m. **bognár, kovács, fényező és nyerges munkákat.**

Használt kocsik becseréltetnek.

Csomagolás a legolcsóbban számíttatik.

Arverési hirdetmény.

Pernyest urbéres községe által, az urbéri rendezés folytán, a község birtokába jutott 1646⁶⁵/₁₈₀₀ hold csere földek, és közlegelőn létező 15608 frt 85 kr becsértékű erdeje tövön nyilvános árverés útján eladatik, az árverés, Tótvarad körjegyzőség irodájában f. évi december hó 24-én d. e. 9 órakor tartatik meg, ugyan itt az árverési feltételek hivatalos órákba megtekinthetők, a hová a zárt ajánlatok és a becsárnak 10%-nyi bánom pénzzel ellátva küldendők.

Kelt Tótvaradon, 1892. december 10-én.

Dánn György
körjegyző
980. 2—3.

Zsuskanye Ivánti
bíró.

Megszűnt

minden verseny!
Olcsóbb
mint bármely
végeladás,

875 10—10 de csakis

Kilényi R. és Társa

7, 14 és 30 kros

BAZÁRJÁBAN

a színházépületben

(a 13 vértanu-szoborral szemben) hol mindennemű alkalmi hasznos és czélszerű

tárgyakat

bámulatos olcsó árban árusíttatnak.

Gyermekjáték nagy választékban.

Felújított-árak, u. m. nyakbányák, keztyvek, alsó téliingek, barisnyák talpakok, sapkák.

Esedemvők, utazó bőrnadrágok, tiszta, kényelmes, kényelmes, kényelmes.

Aradvármegye alispánjától.

24892 | 1892. szám.

979. 2—3.

Árlejtési hirdetmény.

Az aradvármegye törvényhatósági bizottsága által megállapított 1893/4. évi utténtartási költségvetés keretén belül a megyei törvényhatóságilag segélyezett közlekedési utakra 1893. és 1894. években szükségelt fedanyag termelése és szállítása iránt 1892. évi december hó 28-ik napjának délelőtt 9 órakor aradvármegye alispáni irodájában zárt ajánlatok elfogadásával kapcsolatos nyilvános szóbeli árlejtés fog tartatni, mely árlejtési tárgyalásra vállalkozni szándékozók ezennel meghívatnak.

A zárt ajánlatok borítékán határozottan ki-teendő, hogy az ajánlat az alábbi csoportok melyikére vonatkozik, s bánompénzül az ajánlat-hoz készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a kikiáltási ár 5 százaléka csatolandó, mivel ezen feltételeknek meg nem felelő zárt ajánlat figyelembe vétetni nem fog.

Szóbeli árlejtők az árlejtés megkezdése előtt szintén a kikiáltási ár 5 százalékát tartoznak készpénz vagy elfogadható értékpapirokban bánompénzül letenni, mely ebbeli bánompénz a vállalat elnyerése esetén, ugy az írásbeli ajánlkozók, mint a szóbeli árlejtők által a vállalati összeg 10 százalékának megfelelő óvadékra kiegészítendő.

Az 1893. évben szállítandó fedanyagok a következők:

I. az arad-zámi utra 1580 garmad fedanyag 7528 frt 03 kr. kikiáltási árral,

II. a mikalaka-nagyhalmágyi ut 0:38 kmtr. szakaszára 1020 garmad fedanyag 7830 frt 83 kr. kikiáltási árral.

Ezzel együttesen vállalatba adatik: az apateleki indóházi utra 65 garmad fedanyag 303 frt 81 kr. kikiáltási árral, a világosi indóházi utra 25 garmad fedanyag 127 frt 97 kr. kikiáltási árral, a muszkai indóházi utra 25 garmad fedanyag 124 frt 22 kr. kikiáltási árral,

a pankotai indóházi utra 25 garmad fedanyag 169 frt 52 kr. kikiáltási árral,

III. A Mikalaka-Nagyhalmágyi 38—139 km. szakaszára 2575 garmad fedanyag 14255 frt. 16 kr. kikiáltási árral, ezzel együttesen vállalatba adatik:

a gurahonci indóházi utra 50 garm. fedanyag 205 frt 05 kr. kikiáltási árral

a borossebesi indóházi utra 25 garm. fedanyag 118 frt 32 kr. kikiáltási árral.

IV. a világos-paulisi utra 470 garmad fedanyag 2881 frt 07 kr. kikiáltási árral, ezzel együttesen vállalatba adatik:

a Gyoroki indóházi utra 30 garmad fedanyag 94 frt 05 kr. kikiáltási árral.

V. A muszka-silingyia-butyini utra 587 garmad fedanyag 4615 frt 88 kr kikiáltási árral.

VI. A pankota-szt.-anna-kurticsi utra 550 garmad fedanyag 5223 frt 4 kr kikiáltási árral, ezzel együttesen vállalatba adatik:

a Zimándujfalusi indóházi utra 10 garmad fedanyag 31 frt 20 kr kikiáltási árral,

az uj-szt.-annai indóházi utra 40 garmad fedanyag 264 frt 84 kr kikiáltási árral.

VII. A szőlős-zaránd-nadabi utra 270 garmad fedanyag 2808 frt 75 kr kikiáltási árral.

VIII. A szőlős-csermői-talpai utra 1237 garmad fedanyag 11806 frt 9 kr kikiáltási árral.

IX. A borosjenői-sikulai utra 200 garmad fedanyag 998 frt kikiáltási árral.

X. A bokszeg-beeli utra 95 garmad fedanyag 414 frt 1 kr kikiáltási árral.

XI. A borossebes-butyini utra 150 garmad fedanyag 662 frt 55 kr kikiáltási árral.

XII. A borossebes-déznaui utra 325 garmad fedanyag 1437 frt 16 kr kikiáltási árral.

XIII. A pankota-magyarad-ágrisi-drauczi utra 240 garmad fedanyag 1295 frt 44 kr kikiáltási árral, ezzel együttesen vállalatba adatik:

a ternovai indóházi utra 50 garmad fedanyag 206 frt 75 kr kikiáltási árral.

XIV. Az arad-tornyai utra 66 garmad fedanyag 487 frt 69 kr kikiáltási árral.

XV. Az arad-kurticsi utra 415 garmad fedanyag 3747 frt 40 kr kikiáltási árral.

XVI. a kurtics-mácsa-szt.-márton-simándi utra 405 garmad fedanyag 5324 frt 53 kr. kikiáltási árral.

XVII. a kisjenő-szintya-seprős-csermői utra 1205 garmad fedanyag 18039 frt 90 kr. kikiáltási árral.

XVIII. a miske-vadász-talpai utra 565 garm. fedanyag 8182 frt 42 kr. kikiáltási árral.

XIX. a soborsin-valemare. valamint a soborsini és berzovai indóházi utra 65 garmad fedanyag 211 frt 12 kr. kik. árral,

XX. a kisjenő-simánd-elek-székudvar és csermői indóházi utra 128 garmad fedanyag 1409 frt 66 kr. kik. árral.

XXI. a pécskai indóházi utra 100 garmad fedanyag 1020 frt kik. árral.

Vállalkozók kötelesek az 1894 évben szállítandó fedanyagot azon egység árak mellett szállítani, mely egység árak mellett az 1893 évben szállítandó fedanyag szállítását elvállalták, megjegyeztetik, hogy az 1894 évben szállítandó fedanyagra vonatkozó felosztási kimutatások, vállalkozóknak legkésőbb 1893 évi december hó végéig kiadatni fognak.

Az árlejtési és szállítási feltételek az árlejtés napjáig — az aradi m. kir. államépítészeti hivatalnál megtekinthetők, egyben megjegyeztetik, hogy azon esetre ha valamely vállalkozni szándékozó, nem az előirt bányákban termelt kő szállítására ajánlkozna, köteles a szállításra ajánlt kő mintáját bemutatni.

Arad, 1892 évi december hó 7-én.

Alispán távoll.

Dálnoky Nagy Lajos,
főjegyző.

M. kir. államvasutak.

143807. sz.

Hirdetmény.

Kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur 8 nagyméltósága f. évi október hó 17-én 65,153 | V szám alatt kelt engedélye alapján Fiume állomásunkon a következő szállítási póthatáridők lépnek érvénybe, u. m.:

1. A fiumei Pelta és Brajdicára menő, valamint onnan jövő teherárak után 24 óra.

2. Fiumében a déli vasutról a m. kir. államvasutakra és viszont átmenő teherárak után szintén 24 óra.

3. A fiumei ipartelepekre menő, valamint onnan jövő teherárak után 12 óra.

Budapest, 1892. november hó 19-én.

Az igazgatóság.